

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Факультет логістики

Кафедра менеджменту та військового господарства

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МІКРОЕКОНОМІКА»**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Бакалавр з менеджменту
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	07 Управління та адміністрування
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	073 Менеджмент

Харків

Інформація про викладача	
Прізвище, ім'я, по батькові	Сахненко Оксана Іванівна
Наукова ступінь	
Вчене звання	
Посада	старший викладач кафедри менеджменту та військового господарства
Місце роботи	Національна академія Національної гвардії України
Адреса кафедри	
Контакти	
E-mail	
Консультації	
Час	За розкладом чергувань по кафедрі
Місце	602 ауд.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	<u>07 Управління та адміністрування</u>	Цикл професійної підготовки	
Блоків змістових модулів – 3	<u>073 Менеджмент</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 16		1-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: денна форма навчання – реферат заочна форма навчання – контрольна робота		Семестр	
Загальна кількість годин – 150		2-й	-й
		Лекції	
	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	36 год.	год.
		Практичні заняття	
		40 год.	год.
		Індивідуальні завдання	
		10 год.	год.
		Самостійна робота	
		64 год.	год.
		Вид контролю: екзамен	
-	год.		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предмет вивчення навчальної дисципліни:

Вивчення мотивації поведінки господарюючих суб'єктів на рівні мікросистем: домогосподарств, фірм, окремих ринків, що функціонують в умовах обмеженості ресурсів та альтернативності напрямків їх використання.

Міждисциплінарні зв'язки з дисциплінами:

Дисципліни, що забезпечують:

Вища та прикладна математика

Філософія

Забезпечувані дисципліни:

Макроекономіка

Фінанси

Бухгалтерський облік

Маркетинг

Економіка підприємства

Менеджмент

Міжнародна економіка

Економічний аналіз діяльності підприємства

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є надання глибинних знань з теоретичних положень функціонування ринкової економіки на рівні окремих господарських одиниць (індивідів, домашніх господарств, фірм, організацій), які прагнуть досягти мети за умов обмеженості ресурсів та альтернативності напрямків їх використання; опанування здобувачами необхідною науково-методологічною підготовкою, яка забезпечує їм бачення проблем ринкової економіки і практики їх застосування, шляхів їх розв'язання, використовуючи навички творчого мислення та самовдосконалення свого професійного рівня.

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні:

Знати: термінологію та основні прийоми мікроекономічного аналізу; універсальний інструментарій прийняття раціональних господарських рішень; основні типи ринкових структур та особливості функціонування ринків факторів виробництва, утворення цін на послуги праці, капіталу, природних ресурсів відповідно до типу ринкової структури; ринкову економічну систему; раціональний споживчий вибір; пропозиції і теорію фірми; теорію ринкових структур; ринок факторів виробництва і розподіл доходів; мікроекономіку суспільного сектору.

Уміти: приймати обґрунтовані рішення в умовах ринкової кон'юнктури, яка змінюється, аналізувати поточний стан економіки фірм, приймати оптимальні рішення в умовах, коли існує необмеженість бажань людей і обмеженість ресурсів; використовувати аналітичний та методичний інструментарій для розуміння логіки прийняття господарчих рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади тощо); раціонально витратити ресурси, добиватися максимізації виручки та мінімізації витрат з метою отримання максимальних прибутків; самостійно виконувати техніко-економічні розрахунки, пов'язані з обґрунтуванням раціональної поведінки мікросистеми.

Володіти: здатністю аналізувати поточний стан фірм, приймати оптимальні рішення в умовах, коли існує необмеженість бажань людей і обмеженість ресурсів; здатність використовувати професійно профільовані знання й практичні навички для обґрунтування цілей і завдань підприємства, визначення необхідних ресурсів для їх виконання; здатністю забезпечувати ефективне використання ресурсів підприємства та економічного обґрунтування заходів щодо їх відтворення в процесі діяльності, розраховувати основні показники діяльності підприємства та управління процесом їх формування; здатністю оцінювати економічну ефективність та наслідки реалізації економічних рішень.

3. Зміст навчальної дисципліни (анотація навчальної дисципліни).

У межах курсу суб'єкти навчання (СН) продовжують формувати інтегральну, загальні та професійні компетентності, а саме опановують знання ефективного застосування мікроекономічного аналізу для забезпечення прийняття відповідних економічних рішень на рівні господарюючих суб'єктів.

Вивчення дисципліни передбачає опанування знаннями та вміннями, достатніми для забезпечення формування відповідного уявлення про те, що успіх будь-якої підприємницької діяльності залежить не тільки від наявності стартового капіталу і підприємницького хисту, а й від знання закономірностей функціонування мікросистеми.

Оволодіння курсом мікроекономіки дає можливість поглибити уявлення про функціонування ринкової економіки на рівні окремих господарських одиниць (індивідів, домогосподарств, фірм, організацій), які прагнуть досягти мети за умов обмеженості ресурсів та альтернативності напрямів їх використання.

Особливістю курсу є системний підхід до викладання матеріалу. Необхідний науковий рівень навченості СН забезпечується високим професійним рівнем зайнятих у процесі навчання науково-педагогічних працівників, використанням сучасних технологій, методів і форм подання навчального матеріалу.

Підготовка здобувачів вищої освіти з дисципліни «Мікроекономіка» потребує використання активних форм навчання, які наближають навчальний процес до реальних професійних ситуацій.

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання, є лекції, практичні заняття, консультації.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-бесіди і лекції-візуалізації.

У межах курсу суб'єкти навчання (СН) при умові успішного захисту кваліфікаційної роботи, отримують перший (бакалаврський) рівень вищої освіти – бакалавр з менеджменту.

Зміст навчальної дисципліни. Мікроекономіка як розділ економічної теорії, її взаємозв'язок з макроекономікою. Етапи розвитку мікроекономіки як науки. Предмет мікроекономіки, її суб'єкти та об'єкти. Загальні та специфічні методи мікроекономічних досліджень.

Поняття корисності, її особливості та спосіб досягнення. Загальна і гранична корисність. Функція корисності як залежність між кількістю одиниць споживаного блага та рівнем корисності, що досягається споживачем.

Процес споживання та динаміка зміни загальної і граничної корисності. Перший закон Госсена. Закон спадної граничної корисності блага, його графічне зображення. Раціональний вибір споживача та його дві умови: максимізація загальної корисності та бюджетне обмеження. Рівновага споживача. Модель споживання набору благ. Другий закон Госсена.

Вплив на поведінку споживача бюджетних обмежень і цін. Поняття попиту на благо, визначення індивідуального попиту на благо. Криві байдужості як спеціальний інструментарій мікроекономічного аналізу. Властивості кривих байдужості. Карта байдужості.

Зміна оптимального вибору споживача в результаті зміни його доходу. Побудова кривої “дохід-споживання”. Криві Енгеля. Зміна оптимального вибору споживача в результаті цінових змін. Побудова кривої “ціна – споживання”. Індивідуальний та ринковий попит. Споживчий надлишок. Ефект доходу і заміщення як альтернативне пояснення для оберненої пропорційності кривої попиту. Загальний ефект від зміни ціни. Визначення ефекту заміщення і ефекту доходу у загальному ефекті від зміни ціни. Парадокс Гіффена.

Попит і закон попиту. Крива або графік попиту. Нецінові фактори зміни в попиті. Пропозиція і закон пропозиції. Крива або графік пропозиції. Нецінові фактори зміни в пропозиції. Суть цінової еластичності попиту та пропозиції, конкретні форми її вираження. Практичне застосування теорії еластичності. Ціна рівноваги або ринкова ціна: причини

формування та суть. Надлишки та дефіцити. Зміна ринкової рівноваги під впливом дії нецінових факторів попиту і пропозиції.

Фірма як суб'єкт ринкових відносин. Структура та організаційно-правові форми фірми. Мотивація поведінки фірми. Фактор часу і періоди функціонування фірми: миттєвий, короткостроковий і довгостроковий. Процес виробництва. Ресурси і випуск.

Поняття і параметри виробничої функції. Виробнича функція з одним змінним фактором. Сукупний, середній і граничний продукт і їх графічне зображення. Закон спадної віддачі (продуктивності) змінного фактору виробництва. Виробнича функція з двома змінними факторами виробництва. Ізокванта та її властивості. Карта ізоквант. Ізокоста та її властивості. Карта ізокост. Закон ефекту масштабу: зростаючий, незмінний та спадний ефект.

Суть витрат фірми. Економічні витрати. Бухгалтерські витрати. Витрати виробництва в короткостроковому періоді. Загальні, постійні та змінні витрати. Середні витрати. Граничні витрати. Витрати фірми в довгостроковому періоді. Оптимальний випуск продукції фірмою в довгостроковому періоді. Суть доходу та його види. Середній дохід. Загальний дохід. Граничний дохід. Поняття прибутку. Економічний, бухгалтерський та нормальний прибуток. Максимізація прибутку: два підходи.

Характерні ознаки ринку досконалої конкуренції. Визначення ціни і випуску продукції досконалим конкурентом в короткостроковому та довгостроковому періодах. Ефективність діяльності фірми в умовах досконалої конкуренції.

Визначення чистої монополії та причини її існування. Види монополії. Попит на продукт монопольного виробника. Валовий дохід і граничний дохід в умовах чистої монополії. Визначення монопольним виробником ціни і обсягу виробництва. Короткотерміновий період: максимізація прибутку чи мінімізація збитків. Максимізація прибутку в довготерміновому періоді. Цінова дискримінація та її наслідки. Економічні наслідки монополії (ефективність використання ресурсів, монополія і науково-технічний прогрес, монополія і розподіл доходу).

Визначення монополістичної конкуренції та її основні ознаки. Диференціація продукту. Нецінова конкуренція. Роль реклами в неціновій конкуренції. Ціна і випуск продукції в умовах монополістичної конкуренції. Наслідки монополістичної конкуренції. Олігополія: суть та основні ознаки. Цінові моделі олігополії. Економічна ефективність олігополії.

Ринок факторів виробництва. Особливості формування попиту на економічні ресурси. Ціноутворення на фактори виробництва. Ринок праці: попит і пропозиція праці. Особливості ціноутворення на досконалому і недосконалому ринках праці. Ринки капіталу. Інвестиційні рішення. Фактор часу в аналізі капіталу. Дисконтована вартість та її обчислення. Відсоток. Ринок землі. Земельна рента та ціна землі.

Часткова та загальна рівновага. Аналіз загальної рівноваги. Ефект зворотнього зв'язку. Система рівнянь загальної рівноваги за Вальрасом. Закон Вальраса. Теорія добробуту та Парето-ефективність. Три умови ефективності (оптимальності): ефективність споживання (обміну); ефективність виробництва; загальна (одночасна) ефективність виробництва і споживання. Суспільні та приватні витрати. Теорема Коуза. Засоби державного регулювання.

4. Календарно-тематичний план вивчення дисципліни.

Орієнтовна дата	Назва модулів і тем	Форми організації навчання, вид навчальних занять, кількість годин						Завдання для самостійної роботи
		денна			заочна			
		Лекції	Практичні (семінарські)	Самостійна робота	Лекції	Практичні (семінарські)	Самостійна робота	
Змістовий модуль 1. Вступ до мікроекономіки. Предмет і метод								
	Заняття 1. Вступ до мікроекономіки.	2		1				
	Заняття 2. Предмет і метод мікроекономіки		2	1				
Змістовий модуль 2. Корисність економічного блага. Економічний вибір.								
	Заняття 1. Раціональний споживчий вибір.	2		1				
	Заняття 2. Економічний вибір.		2	1				
Змістовий модуль 3. Аналіз поведінки споживача								
	Заняття 1. Фактори, що впливають на реакцію споживача.	2		2				
	Заняття 2. Аналіз поведінки споживача.		2	2				
Змістовий модуль 4. Попит та пропозиція.								
	Заняття 1. Попит та пропозиція	2		1				
	Заняття 2. Ринкова рівновага та її аналіз.		2	1				
	Заняття 3. Практичне застосування аналізу рівноваги		2	2				
Змістовий модуль 5. Теорія еластичності.								
	Заняття 1. Еластичність попиту та пропозиції	2		2				
	Заняття 2. Фактори, що впливають на еластичність попиту та еластичність пропозиції.		4	2				
Модульний контроль								
Змістовий модуль 6. Теорія граничних продуктів та мікроекономічна модель підприємства								
	Заняття 1. Теорія граничних продуктів та мікроекономічна модель підприємства	2		2				
	Заняття 2. Теорія граничних продуктів та мікроекономічна модель підприємства		2	2				
Змістовий модуль 7. Витрати виробництва								
	Заняття 1. Витрати виробництва.	2		2				
	Заняття 2. Витрати виробництва.		2	2				
Змістовий модуль 8. Теорія ринкових структур.								

	Заняття 1. Ринок досконалої конкуренції	2		2				
	Заняття 2. Поведінка досконалого конкурента.		2	2				
Змістовий модуль 9. Монопольний ринок								
	Заняття 1. Характерні риси монополії як ринкової структури	2		2				
	Заняття 2. Монополія як ринкова структура		2	2				
Змістовий модуль 10. Ринок монополістичної конкуренції								
	Заняття 1. Характерні риси ринку монополістичної конкуренції.	2		2				
	Заняття 2. Монополістична конкуренція		2	2				
Змістовий модуль 11. Олігополістична структура ринку								
	Заняття 1. Олігополія, її сутність та основні ознаки.	2		2				
	Заняття 2. Різноманітність ринкових структур.		4	2				
Модульний контроль								
Змістовий модуль 12. Утворення похідного попиту								
	Заняття 1. Формування попиту на фактори виробництва.	2		2				
	Заняття 2. Утворення похідного попиту на різних типах ринків		2	2				
Змістовий модуль 13. Ринок праці								
	Заняття 1. Ринок праці та рівень заробітної плати.	2		2				
	Заняття 2. Сутність ринку праці.		2	2				
Змістовий модуль 14. Ринок капіталу								
	Заняття 1. Капітал як фактор виробництва.	2		2				
	Заняття 2. Ринок землі.	2		2				
	Заняття 3. Ринок капіталу та землі.		2	2				
Змістовий модуль 15. Економічна ефективність та добробут								
	Заняття 1. Ринкова рівновага та її аналіз.	2		2				
	Заняття 2. Економічна ефективність та добробут.		2	2				
Змістовий модуль 16. Держава в мікроекономічній теорії: зовнішні ефекти та суспільні блага								
	Заняття 1. Мікроекономіка суспільного сектору.	2		2				
	Заняття 2. Економічна роль держави у ринковій економіці.	2		2				
	Заняття 3. Необхідність та причини втручання держави в економічні процеси.		4	2				
Модульний контроль								

5. Самостійна робота.
Перелік тем, які здобувач повинен вивчити самостійно
(з рекомендованою літературою).

1. Поняття економічної ефективності [1, 2, 3, 7, 12, 14, 15].
2. Модель і крива виробничих можливостей [1, 2, 3, 7, 12].
3. Вплив цін на розподіл ресурсів
4. Рівновага споживача: економічна, алгебраїчна та графічна інтерпретація Вибір оптимального споживання [1, 2, 3, 7, 12].
5. Методи знаходження точки рівноваги [1, 2, 3, 7, 12].
6. Поняття нормальних благ та благ нижчої споживчої цінності [1, 2, 3, 7, 12].
7. Функції Торнквіста [1, 2, 3, 7, 12].
8. Прийняття рішень в ситуаціях з ризиком [1, 2, 3, 7, 12, 14, 15].
9. Механізм встановлення ринкової рівноваги (павутиноподібна модель) [1, 2, 3, 7, 12].
10. Нецінове нормування дефіциту [1, 2, 3, 7, 12].
11. Концепція еластичності взаємозв'язаних показників [1, 2, 3, 7, 12].
12. Еластичність попиту за чинниками впливу [1, 2, 3, 7, 12].
13. Фірма у ринковій економіці [1, 2, 3, 7, 12, 14, 15].
14. Загальні властивості виробничої функції [1, 2, 3, 7, 12].
15. Закон спадної граничної продуктивності [1, 2, 3, 7, 12, 14, 15].
16. Економічний і бухгалтерський підходи до визначення витрат [1, 2, 3, 7, 12].
17. Закон зростаючих граничних витрат [1, 2, 3, 7, 12].
18. Види ринкових структур та їх ознаки [1, 2, 3, 7, 12].
19. Переваги та недоліки досконалої конкуренції [1, 2, 3, 7, 12].
20. Природні, економічні, адміністративні та правові бар'єри монопольного ринку [1, 2, 3, 7, 12].
21. Різновиди монополій [1, 2, 3, 7, 12, 14, 15].
22. Економічні наслідки та соціальна ціна монополії [1, 2, 3, 7, 12, 14, 15].
23. Економічні наслідки монополії [1, 2, 3, 7, 12, 14, 15].
24. Особливості ціноутворення в умовах монополії [1, 2, 3, 7, 12, 14, 15].
25. Показники концентрації ринку [1, 2, 3, 7, 12].
26. Науково-технічний прогрес за умов олігополії [1, 2, 3, 7, 12, 14, 15].
27. Державне регулювання олігополії [1, 2, 3, 7, 12, 14, 15].
28. Індивідуальний та галузевий попит на фактори виробництва [1, 2, 3, 7, 12].
29. Похідний попит та принцип оплати факторів [1, 2, 3, 7, 12].
30. Вартісний граничний продукт та ціна фактору [1, 2, 3, 7, 12].
31. Праця як фактор виробництва, її мобільність [1, 2, 3, 7, 12].
32. Формування індивідуального, галузевого та ринкового попиту на працю [1, 2, 3, 7, 12].
33. Двобічна монополія та визначення реального рівня заробітної плати [1, 2, 3, 7, 12].
34. Капітал як ресурс тривалого використання, форми капіталу [1, 2, 3, 7, 12].
35. Особливості ціноутворення на землю [1, 2, 3, 7, 12].
36. Закон Вальраса [1, 2, 3, 7, 12].
37. Теорія загальної рівноваги та політика в галузі економіки добробуту [1, 2, 3, 7, 12].
38. Критерії оцінки добробуту [1, 2, 3, 7, 12].
39. Корируючі податки та субсидії [1, 2, 3, 7, 12].
40. Теорема Коуза-Стіглера [1, 2, 3, 7, 12].
41. Забезпечення громадськими благами: можливість ринку та держави [1, 2, 3, 7, 12].

Вказівки до самостійної роботи.

При відпрацюванні питань, що виносяться на самостійну роботу, суб'єкти навчання мають змогу і повинні використовувати у повній мірі можливості системи дистанційного навчання (доступ до ресурсу: sdn.ivc.com).

Зміст самостійної роботи для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання:

Зміст і сенс самостійної роботи здобувачів полягає у засвоєнні методів та прийомів технології учіння, які включають питання організації робочого часу, психофізіології розумової праці тощо, спрямовані на підвищення ефективності наукових досліджень у визначеній предметній галузі.

6. Політика курсу та оцінювання.

Курс передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності.

Презентації та доповіді мають бути авторськими, оригінальними.

7. Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Оцінювання знань суб'єктів навчання здійснюється відповідно до Положення «Про оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Національній академії Національної гвардії України».

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням в межах модулів у формі усного опитування, що дає можливість сформувати соціальні навички, письмового оцінювання та тестування. Оцінюються і завдання, виконувані в аудиторії, і завдання, виконувані під час самостійної роботи. Протягом вивчення дисципліни здійснюється самоконтроль.

Загальні критерії оцінок:

«відмінно» – здобувач вищої освіти виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.

«добре» – здобувач вищої освіти виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.

«задовільно» – здобувач вищої освіти виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно.

«незадовільно» – здобувач вищої освіти не має знань зі значної частини навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань.

РУБІЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ (МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ)

Відбувається у вигляді письмових робіт в кінці вивчення блоків змістових модулів, а також у вигляді індивідуальної презентації за тематикою самостійного вивчення дисципліни відповідного блоку змістових модулів (5 хвилин, зі слайдами).

Під час модульного контролю оцінюються такі компоненти:

- Слайди до презентації
- Повнота розкриття теми
- Якість інформації
- Самостійність та креативність

Критерії оцінки до кожного проекту надаються окремо.

У разі отримання здобувачем вищої освіти незадовільної оцінки за модульний контроль або у разі відсутності під час проведення модульного контролю, він має право скласти його (перескласти не більше двох разів) протягом поточного семестру у термін, визначений викладачем, або у апеляційний тиждень.

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Метою іспиту є контроль сформованості практичних навичок та професійних компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків.

Екзаменаційне заняття проводиться у формі співбесіди (відповідей на білети) та розв'язання задач. Кожен здобувач отримує свій білет, у якому міститься два питання та задача. Слухач дає розгорнуту відповідь на питання в білеті, відповідає на додаткові питання викладача. Максимальна кількість балів – 100 балів. За результатами відповідей здобувачів викладач проставляє в заліковій книжці оцінку, враховуючи результативність роботи протягом вивчення курсу «Мікроекономіка». Одночасно отримана оцінка переноситься в екзаменаційну відомість. Під час заняття викладач слідкує за самостійністю роботи кожного слухача.

Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни не виставляється, якщо не виконані усі види робіт та завдань, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни на семестр. Підвищувати підсумкову оцінку за результатами перескладання дисципліни дозволяється тільки на 1 бал за національною шкалою.

Перескладати оцінку підсумкового контролю за дисципліну з метою її підвищення можна не більше двох разів. Перший раз перездають викладачеві, другий – комісії у тому випадку, якщо здобувач не згоден з попередньою оцінкою. Склад комісії визначає завідувач кафедри.

Якщо за результатами перескладання здобувач отримав оцінку «незадовільно», то його не допускають до подальшого перескладання. Він повинен вивчити дисципліну у наступному семестрі, про що складає рапорт (заяву). Прохання здобувача розглядається на засіданні факультету. У разі позитивного рішення висновки передаються секретарю Вченої ради. Термін вивчення дисципліни визначається індивідуальним навчальним планом, який розробляє викладач за допомогою куратора. План затверджує завідувач кафедри. Здобувач дисципліну вивчає самостійно, після чого складає повторний залік. У разі незадовільного результату перескладання – розглядається питання про його відрухування.

Підвищити підсумкову оцінку викладач може за особливі показники у вивченні навчальної дисципліни. Ними можуть бути активна робота на практичних заняттях, а саме: якісні виступи, відповіді, складання схем, задач, опрацювання та використання додаткової літератури, дострокове якісне оформлення розрахункових завдань, підготовка есе за тематикою самостійного вивчення дисципліни, робота у науковому товаристві студентів, курсантів, слухачів, ад'юнктів, докторантів і молодих вчених за темою даної дисципліни тощо.

8. Рекомендована література.

Базова

1. Шкодін Л.Г. Мікроекономіка: навч. посіб. – Х.: військ. ін-т ВВ МВС України, 2005. – 150 с.

2. Економічна теорія : навч. посіб. / Морозова Л.В., Товма О.А., Сахненко О.І. – Х. : 2018. – 405 с.

Допоміжна

3. Базилінська О. Я., Мініна О.В. Мікроекономіка: навч. посіб. – К.: ЦУЛ, 2019. – 348 с.
4. Буряк П. Мікроекономіка. – К.: Хай-Тек Прес, 2008. – 368 с.
5. Гронтковська Г.Е., Косик А.Ф. Мікроекономіка: навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 439 с.
6. Калініченко О.В., Березіна Л.М. Мікроекономіка. Практикум: навч. посіб. – К.: ЦУЛ, 2008. – 432 с.
7. Кравчук Ю.Б. Мікроекономіка: навч. посіб. – Харків, ХНУВС, 2016. – 133 с.
8. Косік А. Ф. Мікроекономіка : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / А. Ф. Косік, Г. Е. Гронтковська. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К. : ЦУЛ, 2008. – 436 с.
9. Лісовицький В.М. Мікроекономіка: навч. посіб. – К.: Кондор, 2007. – 164 с.
10. Макарєнко П.М., Попова Т.В., Васильченко О.О. Мікроекономіка : навчальний посібник / П.М. Макарєнко, Т.В. Попова, О.О. Васильченко. – Мелітополь : Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2013. – 432 с.
11. Макарєнко П.М., Попова Т.В., Васильченко О.О. Мікроекономіка : навчальний посібник для самостійної роботи студентів / П.М. Макарєнко, Т.В. Попова, О.О. Васильченко. – Мелітополь : Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2014. – 207 с.
12. Макарєнко П.М., Попова Т.В., Васильченко О.О. Мікроекономіка. Практикум : навчальний посібник / П.М. Макарєнко, Т.В. Попова, О.О. Васильченко. – Мелітополь : Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2018. – 457 с.
13. Мікроекономіка : підручник / за ред. В. Д. Базилевича. – К. : Знання, 2007. – 678 с.
14. Мікроекономіка: підручник / [А.П. Наливайко, Л.А. Азьмук, П.Г. Банщиків та ін.] ; занаук. ред. А.П. Наливайка. – К. : КНЕУ, 2011. – 446 с.
15. Мікроекономіка [Текст] : навчальний посібник. Ч. 2 / [уклад.: Н. М. Нілова, Т. . Гончарук, Д. В. Олексіч] ; Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України». – Суми : ФОП Наталуха А.С., 2015. – 136 с.
16. Попов О. Є. Мікроекономіка : навчально-практичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / О. Є. Попов, В. І. Отенко, І. М. Колесніченко та ін. ; за заг. ред. докт. екон. наук, доцента О. Є. Попова. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 336 с.
17. Стеблій Г.Я. Мікроекономіка: навч. посіб. – К.: «ІНОКС», Центр навч. літ. – 2007. – 221 с.

9. Питання до підсумкового контролю.

1. Предмет та функції мікроекономіки.
2. Роль мікроекономіки у формуванні економічного мислення.
3. Сутність теорії попиту і пропозиції. Закон попиту. Крива попиту. Цінові й нецінові детермінанти попиту.
4. Закон пропозиції. Крива пропозиції. Цінові та нецінові детермінанти пропозиції.
5. Рівноважна ціна.
6. Еластичність попиту і пропозиції. Коефіцієнт еластичності.
7. Види еластичності попиту.
8. Види еластичності пропозиції.
9. Раціональний споживчий вибір.
10. Сутність корисності та її види.
11. Закон спадної граничної корисності.
12. Процес раціонального вибору.
13. Правило максимальної корисності.
14. Крива байдужості. Карта байдужості.
15. Вплив доходу на бюджетну лінію.
16. Вплив ціни на бюджетну лінію.
17. Фірма як економічний суб'єкт. Засоби координації економічної діяльності фірми.

18. Організаційні форми фірми.
19. Альтернативні витрати та їх види.
20. Графік середніх витрат.
21. Граничні витрати.
22. Ізокванта. Ізокоста.
23. Ефект масштабу.
24. Витрати виробництва при різних видах ефекту масштабу у короткостроковому та довгостроковому періодах.
25. Дохід фірми.
26. Види прибутку. Максимізація прибутку. Мінімізація збитків.
27. Типи ринкових структур.
28. Фірма в умовах досконалої конкуренції.
29. Умови прибутковості та збитковості фірми досконалого конкурента.
30. Фірма в умовах монополії.
31. Економічні та соціальні наслідки монополії.
32. Фірма в умовах монополістичної конкуренції.
33. Суспільна ціна монополістичної конкуренції, порівняльний аналіз з ринком досконалої конкуренції і монопольним ринком.
34. Фірма в умовах олігополії.
35. Олігополія та економічна ефективність.
36. Ринок факторів виробництва. Похідний попит.
37. Виробнича функція, витрати виробництва і попит на фактори виробництва.
38. Монопольний похідний попит.
39. Гранична дохідність ресурсів.
40. Ринок праці. Обґрунтування рішення про наймання.
41. Крива попиту праці.
42. Крива пропозиції праці.
43. Графік залежності ціни праці від її кількості.
44. Контроль профспілок над пропозицією робочої сили, рівнем заробітної плати та продуктивністю праці.
45. Ринок капіталів.
46. Основний і оборотний капітал.
47. Попит і пропозиція капіталу. Рівень доходу на капітал.
48. Дисконтування. Теперішня вартість. Майбутня вартість.
49. Ринок природних ресурсів. Особливості землі як фактора виробництва.
50. Чиста економічна рента. Ціна землі.
51. Прийняття фірмою інвестиційного рішення.
52. Поняття ринкової рівноваги, її аналіз. Часткова і загальна рівноваги.
53. Рівновага в економіці обміну.
54. Ефективність у виробничій сфері. Крива виробничих контрактів.
55. Загальна рівновага та економіка добробуту. Критерії оцінки добробуту.
56. Позаринкові ефекти, їх економічний зміст. Поняття про зовнішні ефекти.
57. Суспільні та приватні витрати (вигоди). Теорема Коуза – Стіглера.
58. Суспільні блага і суспільний вибір. Забезпечення суспільними благами.
59. Попит на суспільні блага й ефективний їх обсяг.
60. Економічна роль держави у ринковій економіці.

Старший викладач кафедри менеджменту та військового господарства

Оксана САХНЕНКО